

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ CÔNG TÁC THANH TRA

PGS.TS. NGUYỄN ĐÌNH HÒA*

Trong bối cảnh thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW, ngày 15-5-2016 của Bộ Chính trị khóa XII về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, việc nghiên cứu và học tập tư tưởng của Người về công tác thanh tra là một nội dung quan trọng của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong giai đoạn hiện nay. Do đó, bài viết sẽ tập trung phân tích những nội dung cơ bản của tư tưởng Hồ Chí Minh về công tác thanh tra bao gồm những vấn đề: (i) Vai trò của công tác thanh tra; (ii) nội dung của công tác thanh tra; (iii) phương pháp thanh tra; (iv) và yêu cầu về đội ngũ cán bộ thanh tra.

Từ khóa: Tư tưởng Hồ Chí Minh về Thanh tra

Ho Chi Minh's ideology on inspectorate

In the context of implementation of Directive 05-CT/TW, dated May 15, 2016, of the 12th session Politburo on “Promote learning and follow Ho Chi Minh's ideals, ethics and style”, the study of his thoughts on the inspection work is an important content of the work of building and rectifying the Party in the current period. Therefore, the article focuss on analyzing the basic contents of Ho Chi Minh's thoughts, including: (i) the role of the inspection, (ii) the content of the inspection, (iii) the method of inspection; (iv) and the requirements of the contingent of inspectors.

Keywords: Ho Chi Minh's ideology on the Inspectorate

1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về vai trò của công tác thanh tra

Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, đó là kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác-Lênin vào hoàn cảnh thực tiễn của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hoá của nhân loại trong một thể thống nhất có tính biện chứng. Trong tư tưởng của Người có nội dung về công tác thanh tra. Trong di sản tư tưởng đồ sộ của Người, có trên 70 bài viết, bài nói về công tác kiểm tra,

kiểm soát, huấn thị về công tác thanh tra và giải quyết khiếu nại, tố cáo và trên 80 sự kiện hoạt động của Người có liên quan đến công việc của ngành Thanh tra. Những tư tưởng và lời dạy quý báu của Người về công tác thanh tra đã hơn 60 - 70 năm trôi qua nhưng nay vẫn còn nguyên giá trị trong cuộc chỉnh đốn Đảng hiện nay và đã trở thành di sản tinh thần thiêng liêng, là nền tảng lý luận, kim chỉ nam cho mọi hoạt động thanh tra trong suốt hơn 70 năm qua của Đảng và Nhà nước ta.

Nhấn mạnh tầm quan trọng của công tác thanh tra, tại Hội nghị tổng kết công tác thanh tra toàn miền Bắc tháng 4 năm 1957, Hồ Chủ tịch chỉ rõ:

*Q. Giám đốc - Trường Đào tạo và Bồi dưỡng nghiệp vụ kiểm toán, KTNN

“Nếu Trung ương Đảng, Chính phủ có Nghị quyết, Chỉ thị về các ngành, các địa phương kết quả thế nào không có thanh tra khó mà biết được địa phương nào làm tốt, làm vừa, làm xấu, có làm hay không làm trên không biết; địa phương nhiều khi tự mình cũng không biết. Trên không thấu dưới, dưới không thấu trên. Thanh tra là để theo dõi xem các kế hoạch, Chỉ thị, chính sách đó các địa phương đã chấp hành thế nào. Vì vậy, cán bộ thanh tra giúp trên hiểu biết tình hình địa phương và cấp dưới, đồng thời cũng giúp cho các địa phương kịp thời sửa chữa, uốn nắn nếu làm sai, hoặc làm chậm. Cho nên trách nhiệm của công tác thanh tra là quan trọng. Thanh tra không phải chỉ đi xem địa phương thực hiện Nghị quyết, Chỉ thị như thế nào. Nếu họ làm sai hay gặp khó khăn còn giúp đỡ họ làm cho đúng với Nghị quyết, Chỉ thị của trên đưa xuống. Thanh tra cũng không phải điều tra, nghiên cứu việc chấp hành Nghị quyết, Chỉ thị đã được đến đâu mà phải theo dõi cho đến khi công việc được làm xong, làm tốt”[2]. Từ đó, lời dạy của Bác “thanh tra là tai mắt của trên, là người bạn của dưới” đã trở thành tư tưởng chỉ đạo, phương châm hoạt động, mục tiêu phấn đấu của ngành Thanh tra trong suốt chiều dài lịch sử kể từ khi hình thành và phát triển hơn 70 năm về vang của mình.

Với quan niệm như vậy, Người chỉ ra rằng, hoạt động thanh tra không những giúp cho người lãnh đạo, quản lý cơ quan, đơn vị thấy được kết quả và mức độ thực hiện đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước; mà còn có tác dụng giúp cho việc xem xét, đánh giá những chủ trương, chính sách và pháp luật đã đề ra có đúng và có sát thực tiễn hay không. Từ kết quả thanh tra, người lãnh đạo, quản lý cơ quan, đơn vị kịp thời xem xét, điều chỉnh và có những biện pháp cụ thể, thích hợp, giúp cho công tác quản lý, chỉ đạo, điều hành của mình sát thực tiễn và có hiệu quả; đồng thời cũng là biện pháp để xây dựng, hoàn thiện cơ cấu, tổ chức, bộ máy và kiện toàn đội ngũ cán bộ, nhân viên ngày một tốt hơn. Thông qua hoạt động thanh tra kiểm tra góp phần phòng, chống bệnh quan liêu, tham ô, lãng phí; phòng, chống tham nhũng và phòng ngừa, xử lý những hành vi vi phạm pháp luật khác; góp phần bảo vệ tài sản của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của công dân. Với cách tiếp cận như vậy cho thấy Thanh tra chính là “tai mắt của trên” là “cánh tay nối dài của trên”.

Đối với các cấp lãnh đạo, quản lý, công chức, viên chức khi được Thanh tra kết luận sẽ giúp cho đối tượng được thanh tra nhận thức đầy đủ về

ưu điểm và những vi phạm, thiếu sót của mình. Thấy được những việc làm đúng, làm tốt để tiếp tục phát huy; những việc làm chưa đúng, những sai phạm, thiếu sót để khắc phục sửa chữa và nâng cao năng lực, trách nhiệm của mình. Như vậy, Thanh tra chính là đã giúp đỡ mình trong quá trình thực thi nhiệm vụ quản lý nhà nước. Với tinh thần đó, Thanh tra trở thành “bạn của dưới”.

Thực tế cho thấy, những cơ quan, đơn vị nào mà người lãnh đạo chú trọng công tác thanh tra và tiến hành thường xuyên hoạt động thanh tra thì không những kỷ cương, pháp luật trong quản lý được duy trì mà còn góp phần quan trọng vào việc nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động quản lý, thúc đẩy các hoạt động của các cơ quan nhà nước, nâng cao hiệu quả quản lý, kinh doanh của các doanh nghiệp. Những nơi không chú trọng công tác thanh tra, sẽ dễ dẫn đến những vi phạm, nội bộ mất đoàn kết kéo dài, thậm chí là vi phạm nghiêm trọng tới mức phạm tội hình sự.

2. Tư tưởng Hồ Chí Minh về nội dung của công tác thanh tra

Lê-nin đã từng phê bình những người làm công tác thanh tra vì quan liêu nên không mấy thích thú, thậm chí không còn biết tự trọng để thảo luận và lắng nghe. Năm 1921, trong một bức thư ngắn với tiêu đề “Về những nhiệm vụ của Ban Thanh tra công nông, về việc nhận thức và chấp hành những nhiệm vụ đó” gửi cho I.V.Xta-lin - người đang phụ trách Bộ Dân ủy Thanh tra công nông, Người đã chỉ đạo cụ thể:

Một là, “sửa chữa một cách chính xác và kịp thời, đó là nhiệm vụ chính của Ban Thanh tra công nông”[6;44]. Theo Người, Thanh tra “không chỉ có nhiệm vụ, thậm chí cũng không phải nhiệm vụ chủ yếu “tóm bắt” tình hình và “vạch mặt”[6;157] mà đúng hơn là có nhiệm vụ giúp cho những cơ quan, tổ chức và cá nhân cán bộ, công chức nơi được thanh tra biết sửa chữa và sửa chữa kịp thời những sai lầm khuyết điểm nếu có. Muốn giúp người ta sửa chữa thì trước tiên người đi thanh tra phải là những người tốt, trung thực, đồng thời phải là người biết nghiên cứu, có hiểu biết công việc của cơ quan, đơn vị được thanh tra. Nắm vững quan điểm,

đường lối của Đảng, gắn hiểu biết những quy định của pháp luật với tinh thần vận dụng sáng tạo của quần chúng, biết đối thoại và lắng nghe, lấy kết quả, thành tựu của phong trào cách mạng làm thước đo. Theo Người, chỉ có như vậy, Thanh tra mới làm được nhiệm vụ giúp nơi được kiểm tra “sửa chữa chính xác và kịp thời”, “muốn biết sửa chữa, trước hết phải nghiên cứu và hiểu biết... phải kịp thời tiến hành những thay đổi thực tiễn cần thiết, phải thực hiện những thay đổi đó một cách thực tế”[6;157]. *Như vậy, nhiệm vụ chính của Thanh tra là giúp sửa chữa, là tiến hành thay đổi theo hướng đúng đắn, tiến bộ một cách thực tế chứ không chỉ là “tóm bắt” tình hình một cách chủ quan, phiến diện để “vạch mặt”.*

Năm 1960, Bác nói chuyện trực tiếp với Hội nghị cán bộ thanh tra. Người dặn Ban Thanh tra cần tập trung vào những vấn đề chủ yếu đang nổi lên cần khắc phục. Cụ thể khi đó và cũng như trong tình hình hiện nay là Thanh tra chống lãng phí, tham nhũng. *Theo Bác, Thanh tra tìm ra sai lầm, khuyết điểm không chỉ nhằm để báo cáo cấp trên mà quan trọng là phải bàn bạc, thảo luận giúp đỡ cho địa phương, cơ sở sửa chữa, khắc phục.*

Chúng ta thấy rằng, ở đây đã có sự gặp nhau giữa những tư tưởng lớn: Tư tưởng Hồ Chí Minh và tư tưởng Lê Nin. Đây là lời dạy và chỉ dẫn quan trọng của Người hoàn toàn phù hợp với tư tưởng của V.I.Lê-nin. Bác viết như sau: “Phát hiện ra những việc lãng phí, tham ô, chằng những cần báo cáo với Trung ương và Chính phủ giải quyết mà còn phải giúp cho cấp lãnh đạo địa phương tìm ra những biện pháp để tích cực chống lãng phí, tham ô”[xem 2].

Thanh tra là để giúp cấp trên nắm được đầy đủ, chính xác tình hình, đồng thời thanh tra cũng xem xét xem cấp dưới thực hiện chủ trương, chính sách, pháp luật như thế nào, có gì vướng mắc thì tháo gỡ, có gì sai trái thì chấn chỉnh. Theo quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh, với phương pháp đi đến tận nơi, xem tận chỗ, thanh tra sẽ góp phần chống bệnh quan liêu. Người cho rằng: “Muốn chống bệnh quan liêu, bệnh bàn giấy; muốn biết các nghị quyết có được thi hành không, thi hành có đúng

không; muốn biết ai ra sức làm, ai làm qua chuyện, chỉ có một cách là khéo kiểm soát”.[2; 257]

Trong tác phẩm “Một việc mà các cơ quan lãnh đạo cần thực hành ngay” đăng trên báo Sự thật số 103 ngày 30/11/1948, Người viết: “Hiện nay, nhiều nơi cán bộ lãnh đạo chỉ lo khai hội và thảo nghị quyết, đánh điện và gửi chỉ thị, sau đó thì họ không biết gì đến những nghị quyết đó thì hành đến đâu, có những khó khăn trở ngại gì, dân chúng có ra sức tham gia hay không. Họ quên mất kiểm tra (...) và kiểm tra không nên chỉ căn cứ vào các tờ báo cáo, mà phải đi đến tận nơi”[xem 5].

3. Tư tưởng Hồ Chí Minh về phương pháp thanh tra

Thanh tra phải đến tận nơi, xem tận chỗ, đây là phương thức hoạt động đặc trưng của công tác thanh tra, kiểm tra, kiểm soát. Theo quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đã tiến hành thanh tra (hay kiểm tra, kiểm soát) phải đi đến tận nơi, xem tận chỗ. Người nói: “Thanh tra muốn biết, muốn thấy, muốn hiểu rõ sự thật ở cơ quan, địa phương nào đấy phải đến tận nơi, nghe ngóng, tìm hỏi, chịu khó. Quan liêu sẽ không làm được nhiệm vụ”[xem 4].

Hoạt động thanh tra phải bảo đảm chính xác, khách quan, trung thực, công khai, dân chủ

Khi nói về thái độ của người cán bộ thanh tra, Hồ Chủ tịch khẳng định, thái độ của người cán bộ thanh tra phải khách quan, cẩn thận, không được quan liêu. Người nói:

“Thái độ của người cán bộ thanh tra là kiểm tra phải cẩn thận.

- Nghe không được thiên lệch, nghe một bên, nên nghe người này, nghe người kia.

- Phải khách quan. Chớ do ý muốn và suy đoán chủ quan của mình.

- Chống quan liêu: Thanh tra muốn biết, muốn thấy, muốn hiểu rõ sự thật ở cơ quan, ở địa phương nào đấy phải đến tận nơi, nghe ngóng, tìm hỏi, chịu khó. Quan liêu sẽ không làm được nhiệm vụ.

Phải cẩn thận, khách quan, điều tra, nghiên cứu kỹ lưỡng, chịu khó”.

Với vai trò, vị trí “Thanh tra là tai mắt của trên, là người bạn của dưới”, Thanh tra là một bộ phận cấu thành công tác lãnh đạo, là một bộ phận hợp thành công tác quản lý nhà nước, nó đóng vai trò như cầu nối giữa cơ quan lãnh đạo, quản lý - nơi ban hành và chỉ đạo tổ chức thực hiện chủ trương, chính sách và pháp luật... và địa phương, cơ quan, đơn vị, cơ sở - nơi thực hiện mọi chủ trương, chính sách, pháp luật... trên thực tế. Do đó, những thông tin mà Thanh tra cung cấp cho cơ quan cấp trên, cho người lãnh đạo đòi hỏi độ chính xác, khách quan, trung thực rất cao. Muốn có được những thông tin chính xác, trung thực đó, thái độ của người cán bộ thanh tra là phải cẩn thận, xem xét một cách tỷ mỉ, thấu đáo và có sự phân tích, đánh giá một cách khách quan, khoa học, không áp đặt theo ý muốn hoặc suy đoán chủ quan của mình.

Hoạt động thanh tra cũng đồng thời bảo đảm yêu cầu công khai, dân chủ. Theo đó, việc thanh tra phải có quyết định thanh tra và được công bố công khai với sự có mặt của đối tượng thanh tra, để đối tượng thanh tra biết trước khi tiến hành thanh tra. Bằng quyết định thanh tra và công bố, giao quyết định đó cho đối tượng thanh tra, hoạt động thanh tra đã thực hiện công khai về cả nội dung, thời hạn, thời hiệu thanh tra, công khai thành phần Đoàn Thanh tra.

Trong quá trình thanh tra, yêu cầu dân chủ được bảo đảm bằng việc các quyền của đối tượng và đoàn thanh tra được tôn trọng thực hiện: thanh tra có quyền chất vấn, đối tượng thanh tra có quyền chứng minh; thanh tra có quyền nhận xét, đánh giá tình hình và ưu, khuyết điểm của đơn vị được thanh tra; đối tượng thanh tra có quyền giải trình; thanh tra có quyền kết luận thanh tra, đối tượng thanh tra có quyền giải trình hoặc khiếu nại kết luận của Đoàn Thanh tra... Đối tượng thanh tra có quyền tố cáo những hành vi mà họ cho là trái pháp luật của Đoàn Thanh tra, các thành viên đoàn thanh tra. Thanh tra công khai, dân chủ còn được thể hiện ở việc trước khi kết luận chính thức, trưởng đoàn thanh tra thường dành một thời gian nhất định để đối tượng thanh tra nghiên cứu, trao đổi, chứng minh, giải trình làm rõ hơn những nội dung dự thảo kết luận thanh tra. Yêu cầu công khai,

dân chủ còn được thể hiện ở việc, trong quá trình thanh tra tất cả các thành viên của đơn vị được thanh tra đều có thể gặp gỡ, phản ánh, trao đổi với đoàn thanh tra về những vấn đề liên quan đến nội dung thanh tra của đơn vị. Yêu cầu công khai, dân chủ có vai trò rất quan trọng để đảm bảo thanh tra được chính xác, khách quan, trung thực. Yêu cầu công khai, dân chủ được thực hiện tốt bao nhiêu, thì kết luận thanh tra chính xác, khách quan, trung thực bấy nhiêu.

Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng một trong những cách thức bảo đảm dân chủ trong hoạt động thanh tra là phê bình và tự phê bình. Đây là yếu tố rất quan trọng tạo nên hiệu quả của công tác thanh tra. Trong bài “Một việc mà các cơ quan lãnh đạo cần thực hành ngay” đăng trên báo Sự thật số 103 ngày 30/11/1948, Người viết: “kiểm tra phải dùng cách thức thật thà tự phê bình và phê bình để tỏ rõ hết mọi khuyết điểm và tìm cách sửa chữa những khuyết điểm ấy. Như thế thì cán bộ càng thêm trọng kỷ luật và lòng phụ trách”[xem 4].

Chủ tịch Hồ Chí Minh là một tấm gương sáng về ý thức đấu tranh phê bình và tự phê bình. Giữa năm 1950, khi nhận được báo cáo của Đoàn Thanh tra do cụ Hồ Tùng Mậu, Tổng Thanh tra Chính

phủ làm Trưởng đoàn về những vi phạm của chính quyền các tỉnh Thanh Hoá, Nghệ An, Hà Tĩnh khi huy động nhân tài, vật lực cho kháng chiến (vi phạm chính sách tôn giáo, huy động quá sức dân, quân phiệt, dọa dẫm, truy bức quần chúng...) Người đã viết thư gửi cho đồng bào Liên khu IV. Trong thư có đoạn viết “Như các ông thanh tra báo cáo lại những việc đó, tôi rất đau lòng. Dù Chính phủ đã ra lệnh trừng trị những cán bộ đó, tôi phải thật thà xin lỗi đồng bào vì những cán bộ sai lầm mà bị oan ức. Tôi thật thà tự phê bình khuyết điểm của tôi là giáo dục và lựa chọn cán bộ chưa được chu đáo. Các cấp Liên khu và tỉnh cũng phải chịu một phần trách nhiệm vì thiếu sự kiểm tra chặt chẽ các cán bộ cấp dưới”. Người nhấn mạnh: “Tôi mong rằng: từ nay các cán bộ đều biết phê bình và tự phê bình, đều cố gắng sửa đổi lối làm việc, theo đúng đường lối của Chính phủ và Đoàn thể, hợp với lòng dân”.

Phải quan tâm đến việc thực hiện các kết luận, kiến nghị của Thanh tra.

Hiệu lực, hiệu quả của công tác thanh tra phụ thuộc rất nhiều vào việc các cơ quan lãnh đạo có quan tâm đến việc thực hiện các kết luận, kiến nghị của Thanh tra hay không. Nếu như các kết luận,

kiến nghị của Thanh tra không được các cấp uỷ và chính quyền các cấp quan tâm, thực hiện thì ý nghĩa, vai trò của công tác thanh tra bị ảnh hưởng, uy tín của Thanh tra cũng sẽ giảm sút và nói chung, công tác thanh tra sẽ kém hiệu lực và hiệu quả. Điều đó cũng có nghĩa là, công tác quản lý nhà nước cũng kém hiệu lực; sự chỉ đạo, điều hành của lãnh đạo cơ quan hành chính nhà nước cấp trên không được chấp hành nghiêm chỉnh.

Tháng 8 năm 1950, Chủ tịch Hồ Chí Minh xem xét báo cáo của Đoàn Thanh tra do Phó Tổng Thanh tra Chính phủ Trần Tử Bình làm Trưởng đoàn về tội trạng của Đại tá Trần Dụ Châu, Cục trưởng Cục Quân nhu trong việc nhận hối lộ, biển thủ công quỹ... gây hậu quả nghiêm trọng, ảnh hưởng đến công tác hậu cần quân đội, làm giảm sức chiến đấu của quân đội trong kháng chiến. Người đã kịp thời chỉ đạo các cơ quan chức năng xử lý nghiêm minh vụ việc này, củng cố lòng tin của đồng bào, chiến sĩ đối với Đảng và Chính phủ.[xem 2] Trước sự thật đau lòng này, Bác Hồ dứt khoát nói: “Một cái ung nhọt, dẫu có đau cũng phải cắt bỏ, không để nó lây lan, nguy hiểm”. Trần Dụ Châu đã bị Tòa án binh tối cao phạt án “tử hình”, đồng thời bị tước quân hàm Đại tá. Với tinh thần của Bác “với loài sâu một đục khoét nhân dân cũng thế, nếu phải giết đi một con sâu mà cứu được cả rừng cây thì việc đó là cần thiết, hơn nữa còn là một việc làm nhân đạo”. [xem 8]

4. Tư tưởng Hồ Chí Minh về đội ngũ cán bộ thanh tra

Chủ tịch Hồ Chí Minh rất quan tâm đến đội ngũ cán bộ làm công tác thanh tra. Người yêu cầu cán bộ thanh tra phải có đạo đức cách mạng, phải là người gương mẫu; cán bộ thanh tra phải có năng lực, có kinh nghiệm và là người có uy tín. Người cũng yêu cầu cán bộ thanh tra phải cố gắng học tập, trau dồi đạo đức cách mạng, nâng cao trình độ lý luận, nghiệp vụ, chuyên môn. Tại hội nghị cán bộ thanh tra toàn miền Bắc ngày 5/3/1960, Hồ Chí Minh nêu rõ: Cán bộ thanh tra là tai, mắt của Đảng và Chính phủ. Tai mắt có sáng suốt thì người mới sáng suốt. Cũng theo Người, “cán bộ thanh tra như cái gương cho người ta soi mặt. Gương mờ thì không soi được”. [xem 4]

Khi đề cập đến đạo đức cách mạng của người cán bộ thanh tra, Chủ tịch Hồ Chí Minh nói: “Phẩm chất của người cán bộ thanh tra là phải tự mình nghiêm chỉnh, phải có đạo đức cách mạng”.

Bàn về tấm gương về đạo đức cách mạng của người cán bộ thanh tra, Người chỉ rõ: “Thường vì cơ quan, địa phương, bộ phận hay công việc nào có chỗ không đúng, chỗ sai lầm mới cần thanh tra (cũng có khi thanh tra cái tốt, nơi tốt, nhưng thường là như vậy) cho nên phẩm chất của người cán bộ thanh tra là phải tự mình nghiêm chỉnh, phải có đạo đức cách mạng. Thí dụ: Phái anh tham ô đi thanh tra tham ô thì không được, phái người lười đi thanh tra công việc người khác thì cũng không được. Cán bộ thanh tra phải có đạo đức cách mạng, phải hiểu nhân tình thế cố đã đành, nhưng tự mình còn phải gương mẫu cho người khác” [5; 7-10].

Bác Hồ còn yêu cầu: Người cán bộ thanh tra nghe không được thiên lệch, nghe một bên, nên nghe người này, nghe người kia. Phải khách quan, chớ do ý muốn và suy đoán chủ quan của mình. Thanh tra muốn biết, muốn thấy, muốn hiểu rõ sự thật ở cơ quan, ở địa phương nào đấy phải tận nơi, nghe ngóng tìm hỏi, chịu khó. Quan liêu sẽ không làm được nhiệm vụ. Phải cẩn thận, khách quan, điều tra, nghiên cứu kỹ lưỡng, chịu khó.

Công tác thanh tra đặc biệt quan trọng, nên Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ cán bộ thanh tra phải là những người thực sự có năng lực, kinh nghiệm và uy tín. Năng lực của người cán bộ thanh tra không chỉ tinh thông về chuyên môn nghiệp vụ thanh tra, mà còn phải nắm vững nghiệp vụ thuộc ngành, nghề của cơ quan, đơn vị đang làm việc; đồng thời phải hiểu biết sâu sắc về các vấn đề xã hội, am hiểu luật pháp, giải quyết các mối quan hệ xã hội một cách minh bạch, công tâm theo đúng pháp luật và không trái với tập quán, đạo lý truyền thống của dân tộc. Bác nói: Người cán bộ thanh tra phải có uy tín cao. Điều đó có nghĩa là cán bộ thanh tra phải là người trong sáng về đạo đức cách mạng cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Có như vậy, thì mới làm cho đối tượng thanh tra “tâm phục khẩu phục”.

Người căn dặn: “Cán bộ thanh tra phải cố gắng

học tập, học cái hay, tránh cái dở, trau dồi đạo đức cách mạng, nâng cao trình độ lý luận, trình độ nghiệp vụ và trình độ chuyên môn để làm việc cho tốt”. [xem 5]

Kết luận

Trong giai đoạn hiện nay, khi nước ta đang đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá và hội nhập quốc tế và công cuộc chỉnh đốn Đảng thì việc không ngừng học tập, trau dồi đạo đức cách mạng, nâng cao kiến thức chuyên môn nghiệp vụ thật sự là yêu cầu mà mọi cán bộ thanh tra phải học tập, quán triệt và thấm nhuần tư tưởng của Bác về công tác thanh tra. Những lời dạy của Hồ Chủ tịch đối với cán bộ, đảng viên nói chung và cán bộ thanh tra nói riêng phải trở thành kim chỉ nam cho việc rèn luyện đạo đức tác phong của người cán bộ thanh tra. Đồng thời cũng rèn luyện cả tác phong công tác mà Người đã từng răn dạy cán bộ thanh tra: Phải đến tận nơi, xem tận chỗ; phải khách quan, tỉ mỉ cẩn thận; phải dân chủ và phát huy tinh thần làm chủ của nhân dân, phát huy vũ khí phê bình và tự phê bình... Rõ ràng, công tác thanh tra trong tổ chức và hoạt động của bộ máy nhà nước chỉ thực sự phát huy hiệu quả khi có đội ngũ cán bộ ngang tầm, có đủ bản lĩnh chính trị, phẩm chất cách mạng, năng lực trí tuệ và tổ chức thực tiễn.

Qua nghiên cứu tưởng của các nhà kinh điển cũng như tư tưởng Hồ Chí Minh cho ta nhận thức rằng, mục đích cơ bản của thanh tra là xây dựng, là giúp đỡ, là làm cho cấp lãnh đạo địa phương biết khắc phục sai lầm, khuyết điểm để đưa phong trào cách mạng ở địa phương tiếp tục tiến lên chứ không phải là “tóm bắt” tình hình và “vạch mặt”, là vội vàng đưa tin trên các phương tiện truyền thông đại chúng gây hoang mang trong dân chúng ở địa phương. Điều quan trọng chúng ta cần rút ra là: không chỉ học tập tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh mà còn học tập cả tác phong làm việc thận trọng, sâu sát, cân nhắc trước khi phát ngôn của Bác. Giống như mọi văn bản chính trị, pháp luật, kết luận của cơ quan Thanh tra cần thể hiện lời dạy của Bác: “Mỗi tư tưởng, mỗi câu nói, mỗi chữ viết, phải tỏ rõ tư tưởng và lòng ước ao của quần chúng... Khi viết, khi nói phải luôn luôn làm thế nào... cho

quần chúng đều hiểu, đều tin, đều quyết tâm theo lời kêu gọi của mình... Chưa điều tra, chưa nghiên cứu, chưa biết rõ, chớ nói, chớ viết. Trước khi nói, phải nghĩ cho chín... Sau khi viết rồi, phải xem đi, xem lại ba, bốn lần. Nếu là một tài liệu quan trọng, phải xem đi xem lại chín mười lần” [xem 2]. Thiết nghĩ, học tập chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng, đạo đức, tác phong Hồ Chí Minh là học để làm người, làm việc, làm cán bộ từ trong những công việc cụ thể hằng ngày như thế. Làm công tác thanh tra phải đi sâu, đi sát không chỉ để “mắt thấy, tai nghe” mà còn phải là “người trong cuộc” mới “thấu” và mới “hiểu” được vấn đề để kết luận và kiến nghị của Thanh tra mới được “tâm phục, khẩu phục” và được thực thi có hiệu lực và hiệu quả trong thực tiễn. Đảng, Nhà nước, Bác Hồ nghiêm khắc xử lý vụ án Trần Dụ Châu hơn nửa thế kỷ trước đây vẫn là bài học quý cho việc chống tham nhũng, lãng phí hiện nay, coi đây là việc làm nhân đạo để củng cố niềm tin của quần chúng đối với Đảng và Nhà nước ta.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Chi thị 05-CT/TW, ngày 15-5-2016 của Bộ Chính trị khóa XII về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”;
2. Hồ Chí Minh Toàn tập, NXB Chính trị Quốc gia, H.1995 tập 5;
3. Hồ Chủ tịch Huấn thị về công tác thanh tra tại Hội nghị cán bộ thanh tra toàn miền Bắc, ngày 19-4-1957;
4. Hồ Chí Minh: “Một việc mà các cơ quan lãnh đạo cần thực hành ngay” đăng trên báo Sự thật số 103 ngày 30/11/1948;
5. Huấn thị của Chủ tịch Hồ Chí Minh về công tác thanh tra tại Hội nghị cán bộ thanh tra toàn miền Bắc ngày 5/3/1960;
6. Ủy ban Thanh tra của Chính phủ (1977): Một số văn kiện chủ yếu của Đảng và Chính phủ về công tác thanh tra;
7. V.I.Lê-nin, toàn tập, NXB Tiến bộ, M.1978;
8. www.bqllang.gov.vn: Hồ Chủ tịch y án tử hình Trần Dụ Châu. Được đăng: 02 Tháng 10 năm 2012.

Ngày nhận bài: 26/7/2018
Ngày duyệt đăng: 8/8/2018